

BERG_MMXIII | 13. sezóna Orchestru BERG PARALINIE

pondělí 22. dubna v 19.30
Centrum současného umění DOX
(Poupětova 1, P7)

PARTNEŘI

Ministerstvo kultury ČR, Magistrát hl.m. Prahy, Partnerství OSA, Nadace Gideona Kleina

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI: Literární noviny, Český rozhlas, Radio 1

ORCHESTR BERG DĚKUJE ZA PODPORU TĚMTO JEDNOTLIVCŮM

KLUBERG – klub dárců Orchestru BERG má v současné době tyto členy:

Petr Adler, manželé Bahbouhovi, manželé Činčerovi, Nevelína Dodovová, Václav Eis, RNDr. Václav Hušner, Lucie Chrápavá, Jiří Kubíček (ve dvou), Jana Macharáčková, Jiří Malíř, Eva Novotná s manželem, Jáchym Novotný, manželé Ridenourovi, Jana Spurná, Kateřina Svatoňová, Tomáš Svatoň, Petr Štěpánek (ve dvou), manželé Valchářovi, Petr Vyhnálek...

ANDĚLÉ (dobrovolníci) v roce 2012/2013: Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápová, Valerij Durdil, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondrej Holas, Aleš Janíček, Martina Kaňková, Jiří Kessler, Jitka Kloučková, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Maja Madarová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Martin Pavala, Kateřina Plevová, Michael Romanovský, Michaela a Howard Sidenberg, Lucie Silkenová, Petr Somol, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Zázvůrek...

Jurij Kasparov	Hommage à Honegger
Ondřej Adámek	Ça tourne ça bloque (česká premiéra)

--- přestávka ---

Jakub Rataj	Proraketon (světová premiéra)
Steve Reich	Eight Lines

Míchala Cimala a Jakub Rataj – raketon
Lunchmeat – live video performance

Orchestr BERG: David Danel – koncertní mistr; Anna Sommerová, Kristian Vacek, Anna Fliegerová – housle; Ilya Chernoklinov, Boris Goldstein – violy; Lukáš Polák, Vojtěch Urban – violoncella; Anna Kellerová – kontrabas; Zuzana Bandúrová, Lucia Pinterová – flétny; Jan Thuri – hoboje; Irvin Venyš, Michal Kostiuik, Lukáš Daňhel – klarinety; Ondřej Šindelář – fagot; Tomáš Bürger – horna; Jan Vítinger – trubka; Jan Triebenekl – trombón; Anton Zhdanovich, Šimon Veselý – bicí nástroje; Barbora Váchalová – harfa, Martin Levický – klavír, Karel Vrtiška – klavír, sampler

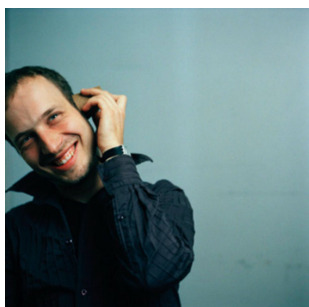
Peter Vrábel – dirigent

Koncert se koná ve spolupráci s Centrem současného umění DOX.

Ruský skladatel **Jurij Kasparov** (*1955) absolvoval nejprve Moskevskou vysokou školu energetickou, teprve potom začal studovat skladbu ve třídě Edisona Děnísova na Čajkovského konzervatoři v Moskvě. U Děnísova pokračoval i v postgraduálním studiu. Je autorem mnoha orchestrálních, komorních a vokálních děl, která zní na koncertních pódiiích po celé Evropě – jako jsou mj. festival Radio France „Présences“, Tokyo Summer Festival nebo Varšavský podzim. Zakázky získal například od Ensemble Moderne nebo festivalu Tage für Neue Musik v Zürichu. Jeho skladby jsou vydaly významné nahrávací společnosti, jsou také v archivech velkých rozhlasových společností (Harmonia Mundi, Olympia, BBC, Radio France atd.). Za svá díla získal mnoho prestižních ocenění – první cenu v soutěži Guida d'Arezza (za Ave Maria, 1989), Grand Prix na mezinárodní skladatelské soutěži Henriho Dutilleuxe (za Effet de Nuit, 1996) ad. V roce 1990 založil Moskevský ansámbl pro současnou hudbu, který dodnes vede. Je také předsedou ruské sekce ISCM (Mezinárodní společnost pro současnou hudbu), od roku 2005 vyučuje na Čajkovského konzervatoři.

Efektní desetiminutovou skladbu **Hommage à Honegger** pro smyčcové a dechové kvarteto s klavírem Kasparov napsal na zakázku festivalu Varšavský podzim v roce 2005, kdy uběhlo padesát let od úmrtí Arthura Honeggera, člena slavné skladatelské skupiny známé jako pařížská Šestka. Pohyb vlaku jako základní hudební obraz, který ve střední části nabývá charakteru perpetuum mobile, zde odkazuje k Honeggerovu známému dílu Pacific 231. V průběhu skladby se však ozvou odkazy i na Honeggerovy symfonie.

Ondřej Adámek (*1979) vystudoval skladbu na Akademii múzických umění v Praze a také na pařížské konzervatoři. Píše orchestrální, komorní i vokální skladby, v nichž často využívá různé elektroakustické metody. Rád spolupracuje se současnými choreografy. Do své hudby zpracovává podněty z různých kultur (Bali, Nová Kaledonie, Japonsko, Andalusie...), jasnou a jednoduchou hudební myšlenku zpracovává za pomoci sofistikovaných technik s důrazem na zvukové barvy. V roce 2002 získal grant UNESCO a spolupracoval tak s taneční skupinou

Gaara (Nairobi) na představení Abila. Získal řadu prestižních objednávek od festivalů jako Varšavský podzim, Les Musiques (Marseille), Agora (Paříž), Donaueschinger Musiktage nebo od významných těles (Klangforum Wien, Les Percussions de Strasbourg, Ensemble Intercontemporain). Od roku 2002 pobývá především v zahraničí (Paříž, Kjóto, Madrid). Díky stipendiu DAAD v současné době žije a pracuje v Berlíně.

www.ondrejadamek.com

Ça tourne ça bloque. Dojmy z japonských měst ve třech částech.

Na nahrávkách (samplech) jsou hlasy natočené skrytým mikrofonem: prodavačka v Ósace, dva mí francouzští přátelé komentující chování Japonců nebo Japonka, která s velkým zápalem vypráví svůj sen. Zaměřil jsem se na zvukovost řeči, jednotlivá slova jsou zdrojem rytmicko-melodických motivů a temp. Mechaničnost skladby je v přímém vztahu s opakováním našich pohybů, akcí, slov, což je pro Evropana patrnější spíš při pozorování Japonců než sebe sama. Materiál pro tuto skladbu jsem nahrál a zpracoval v průběhu rezidenčního pobytu ve vile Kužojama v Kjótu v roce 2007.

Děkuji Šigeko, Gilbertovi, Masako a Pascalovi.

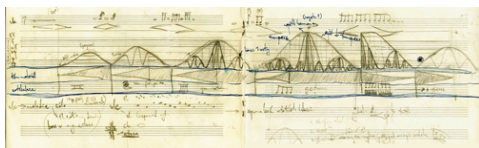
Ondřej Adámek

Jakub Rataj (*1984) je autorem orchestrálních, komorních a elektroakustických skladeb. Jeho práce přesahuje do světa zvukových instalací, filmové a scénické hudby. Rovněž působí jako performer a interpret soudobé hudby. Byl členem noise-folkové hudební skupiny *Zoltán věští budoucnost*, ve které působil jako hráč na elektrickou kytaru, zpěvák, aranžér a autor písní. V současné době studuje kompozici na pražské HAMU pod vedením

Hanuše Bartoně. Jeho skladby zazněly v rámci mnoha koncertů a festivalů v ČR i v zahraničí. Kromě Orchestru BERG spolupracuje například s Prague Modern a MoEns. Je členem umělecké skupiny OEM ARTS sdružující a propojující současné umělce z oblasti zvukové performance, animace a light designu. Na podzim byla na nádvoří Lichtenštejnského paláce umístěna jeho interaktivní zvuková instalace „Brány“.

Raketon je nástroj zajímavý nejen vizuálně, ale také po stránce zvukové. Během psaní skladby **Proraketon** jsem strávil mnoho času objevováním jeho barev a způsobů, jakými na něj lze hrát. Part napsaný pro raketon má nástroj představit především po zvukové stránce, pracuji s hudebními gesty, která se stávají impulzem pro orchestr. Ten na původní gesto reaguje a přetváří je do vlastní podoby. Formu skladby jsem si nejprve nakreslil na papír a zaznamenal několik základních hudebních parametrů. Dynamický průběh se zvlínil do tvaru Českého středohoří a jednotlivé pahorky jsem dále vnitřně rozvrstvil. Pro jednotlivé vrstvy jsem vybral určité skupiny nástrojů, které se v průběhu skladby objevují a opět mizí, podobně jako se drobné vlny spojují v jednu velkou.

Jakub Rataj

Autor raketonu Michal Cimala (*1975) pochází z „města mladých“ Havířova (zal. 1954). Vystudoval SUPŠ v Turnově, obor zlatník/stříbrník, poté rok pracoval u dvou pražských klenotnických firem. Od roku 1994 studoval na pražské VŠUP u V. K. Nováka v sochařském atelieru kovu a šperku. V roce 1997 absolvoval stáž na Istituto Europeo di Design v Miláně, o rok později stáž u Mariana Karla v atelieru Sklo v architektuře na VŠUP. V roce 1999 získal roční stipendijní pobyt na berlínské UDK (Universität der Künste) v atelieru britského sochaře Davida Evisona. Berlínský pobyt určil jeho další tvůrčí směřování. Do tohoto roku spadají počátky tvorby objektů-nástrojů, na které autor také hraje. Po dokončení UMPRUM (2000) absolvoval soukromý tvůrčí pobyt v San Franciscu. Od roku 2000 do roku 2003 navrhoval interiéry (např. Butik Mýrnyx týrnyx, dvě patra klubu Karlovy Lázně s Martinem Káňou, zničeno). Od roku 2003 pracoval střídavě u filmu jako výrobce rekvizit, nebo jako storyboardista pro různé reklamní agentury (Kaspen, Ogilvy, Yinachi...). V roce 2007 navrhl do rusko-amerického filmu Timura Bekmambetova Wanted sérii šperků pro hlavní postavy, které ztělesnili Angelina Jolie, Morgan Freeman a Common. Od roku 2006 je členem volného uskupení umělců Trafačka (Kaláb, Nepraš, Cimala), které se stále rozrůstá. V budově Trafačky a její Trafo galerii se účastnil několika výstav a spolupořádal mnoho kulturních akcí. Od roku 2006 působí na pražské AVU jako asistent sochaře a malíře Jaroslava Róny. Byl členem pražské industriální skupiny Roxxor – Vysočany, pro kterou natočil několik Lo-fi klipů. Nízkorozpočtová videa točil i pro Ohm square (I need Love/ a Stephunk T / Modřany). Natočil také krátký film Čistič. S Janem Loukotou vytvořil v roce 2008 pro představení Laterny magiky zominutový film Kode 5808, na kterém se podílel jako režisér a výtvarník. V roce 2011 pobýval jako rezident na tvůrčích pobytech spojených s výstavami v Helsinkách a Bukurešti. Věnuje se i sochařství a malbě, od roku 2004 působí pod různými jmény jako DJ. www.michalcimala.cz

Ve spojení se jménem amerického skladatele **Steva Reicha** (*1936) se nešetří superlativy typu „největší žijící skladatel“. Tento americký minimalista, současník obdobně zaměřeného Phila Glasse (společně se krátce živil jako stěhováci) nebo Terry Rileyho (navrhl interpretační řešení pro jeho ikonickou skladbu In C), nejprve vystudoval filosofii. Teprve pak se začal věnovat hudbě, mezi jeho pedagogy patřili i Darius Milhaud nebo Luciano Berio. Jeho hudební jazyk je přímočarý a poměrně snadno rozeznatelný, je mu

vlastní pregnantní a vytrvalý puls kombinovaný se specifickou hudební barevností, s oblibou pracuje s nahrávkami lidské řeči. Repetitivností dosahuje až stavů meditace, a to jak u hudebníků tak u publika. Nejvýznamnější Reichova díla jsou snadno dostupná i na youtube. Patří mezi ně *It's gonna rain* (zvuková koláž vytvořená zasmyčkováním autentické nahrávky pouličního skladatele, 1965), konceptuální *Piano Phase*

(1967) a *Pendulum Music* (využívá „vazbení“ mikrofonů a reproduktorů, 1968), celovečerní *Music for 18 Musicians* (1974–1976), *Tehilim* (zhudebnění biblických žalmů, 1981), *Electric Counterpoint* (kombinace mnohohrstevné nahrávky s živým interpretem pro kytaristu Pata Methenyho, 1987), *Different Trains* (smyčcový kvartet s nahrávkami vzpomínek se vyrovnává s holokaustem, 1988) nebo dokumentární videoopery *Jeskyně* (*The Cave*, 1993) a *Three Tales* (1998–2002).

Reichova skladba **Eight Lines** (Osm linek) pro dva klavíry, dvě smyčcová kvarteta, dvě flétny a dva klarinety z roku 1983 původně vznikla jako *Oktet* (1979). Ten objednal Hesenský rozhlas, premiéru uvedl slavný nizozemský soubor *Nederlands Blazers Ensemble* pod vedením Reinberta de Leeuwa. *Oktet* byl ale koncipován tak, že i špičkoví hudebníci měli s jeho prováděním problémy. Proto se Reich v roce 1983 rozhodl přidat druhý smyčcový kvartet a jednotlivé party rozdělit mezi dva hráče. Sám o tom píše:

„Skladba *Eight Lines* je naprosto totožná s mým *Oktetem*, přidal jsem jen druhý smyčcový kvartet, a to proto, že v původním obsazení byly s prováděním problémy. Houslisté se potýkali s laděním nešikovně napsaných dvojhmatů. To se vyřešilo rozdělením mezi dva hráče, takže každý nově hraje jen jednu notu. Další viola a violoncello umožnily rozložení rychlých osminových figur mezi dva hráče, takže se předejde jejich totálnímu vyčerpání. Tato malá změna v instrumentaci má velmi pozitivní vliv na výsledek. *Eight Lines* jsou tak jedinou verzí této skladby, která je vhodná k provádění.“

Lunchmeat vznikl v roce 2007 jako nezávislé vizuální studio zabývající se tvorbou originálních audiovizuálních projektů. Dnes je záběr studia mnohem širší a sahá od grafického designu a fotografie přes videotvorbu a animaci až ke scénografii či interiérovému designu. Lunchmeat sdružuje mladé výtvarníky a vizuální umělce. Tato umělecká platforma je prostorem pro experiment, dialog a vzájemnou akceleraci tvorby. Lunchmeat charakterizuje neotřelý přístup k využití světla, grafiky a videoprojekcí. Má za sebou řadu uměleckých instalací, intervencí

do veřejného prostoru i komerčních realizací. Od roku 2010 pořádá festival Lunchmeat, na kterém prezentuje vždy čerstvý audiovizuální mix nezávislé domácí a zahraniční kultury.

www.lunchmeat.cz

Orchestr BERG je špičkové české těleso, které přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí divácky atraktivní a novátorské projekty, soustřeďuje se na uvádění současné hudby a hudby 20. století. Tu kombinuje například s divadlem, filmem, baletem, pantomimou, videoartem apod., vystupuje často mimo tradiční sály. Prostřednictvím objednávek nových děl u českých skladatelů především mladé generace pomáhá vytvářet nové hodnoty a investuje do budoucnosti hudby a umění. Má na svém kontě desítky světových premiér a ještě více českých premiér světových skladatelů. Ke koncertní činnosti orchestru patří vystoupení na mezinárodních festivalech a významných domácích pódii. Spolupracuje s baletem Národního divadla (Ibbur, Zlatovláska). Vedle mnoha záznamů pro Český rozhlas, na CD nebo k pořadu pro Českou televizi se Orchestr BERG prezentuje i na DVD s live nahrávkou baletu *Zlatovláska* (Supraphon). K nejvýznamnějším projektům z poslední doby patří

hudebně divadelní inscenace Schwarz auf Weiss (Černé na bílém) německého skladatele a divadelníka Heintera Goebbelse, živý doprovod Dreyerova němého filmu Utrpení Panny orleánské hudbou litevského skladatele Broniuse Kutavičiuse nebo scénický koncert timiNg na Nové scéně Národního divadla, kde bylo mj. uvedeno v české premiéře legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů.

Peter Vrábek (*1969, Žilina) je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil orchestr Berg a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. V roce 2010 získal od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

MIMOŘÁDNÁ AKCE PRO ČLENY KLUBERGU

... večerní zkouška v kostele Nejsvětějšího Salvátora
Na pondělí 20. května zveme členy našeho dárcovského klubu na večerní zkoušku v kostele Nejsvětějšího Salvátora. Nahlédnout do příprav ojedinělého koncertu jim pomůže skladatel Slavomír Hořínský a šéfdirigent Peter Vrábek. Členové KLUBERGU si na tuto akci mohou pozvat své přátele.

KLUBERG PRO VŠECHNY PŘÁTELE BERGU

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění? Zajímá Vás, co se v BERGU chystá, a chcete u toho být jako první? PŘIDEJTE SE!

Patronkou KLUBERGU je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Přeji si, aby nás bylo dost a tento ojedinělý šperk našeho kulturního života přežil ve zdraví a síle.“ **Jana S.**

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ **Martina B.**

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ **Jana M.**

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Měsíční dárcovský příspěvek: 123 Kč (jednotlivec) / 234 Kč (ve dvou)

Informace o KLUBERGU můžete získat u vstupu do sálu.

Vše najdete také na www.kluberg.cz.

Nebo se obraťte na **Kateřinu Košťálovou**

T: 731 151 536, E: kluberg@berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ KONCERTY LETOŠNÍ SEZÓNY!

PÍSEŇ PÍSNÍ - znějící chrám

... prostorový koncert

středa 22. května ve 20h

kostel Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu)

Sophia Gubajdulina Orfeova lyra pro housle sólo a smyčcový orchestr

Arvo Pärt In memoriam Benjamin Britten

Slavomír Hořínský Umírám láskou – dialogy v liturgickém prostoru na text Písně písní (přebásnění: Daniel Raus)

Jan Fišer – housle, Barbora Sojková – soprán, Marian Krejčík – baryton
Helena Dvořáková – Milá, Lukáš Hlavica – Milý
Orchester BERG & Peter Vrábel – dirigent

koncept: Teresie Bečková a Norbert Schmidt, výtvarná spolupráce: Magdalena Bartáková
lightdesign: Vladimír Burian

Společný projekt Orchestru BERG, Českého rozhlasu, Akademické farnosti Praha a Centra teologie a umění při KTF UK.

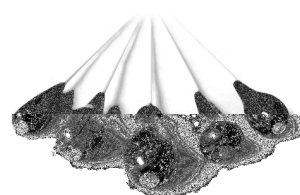
MIMOŘÁDNÝ KONCERT: DIRIGENT? DIRIGENT!

pondělí 13. května v 19.30h | Sál Martinů Lichtenštejnského paláce

Jaký vliv má dirigent na orchestr?

Porovnejte styl hned několika dirigentů na jednom koncertě!

Othmar Schoeck	Serenade
Thierry Epiney	Cristal (světová premiéra)
Ralph Vaughan Williams	The Lark Ascending (Vzlétající skřivan) ... romance pro housle a orchestr
Wolfgang Amadeus Mozart	Symfonie č. 40 g moll

Orchester BERG

dirigují: Guillaume Berney, Raphael Honegger, Piero Lombardi, David Niemann,
Ruth Reinhardt a Eduardo Strausser

Jan Mráček – housle (laureát Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro 2010)

Spolupráce s Musikhochschule Zürich.

NEČEKTE A POŘÍDETE SI VSTUPENKY VČAS ☺

... například online na www.webticket.cz

texty: Eva Kesslová, Vítězslav Mikeš (Hommage à Honegger)

korektury: PhDr. Alena Miltová